

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

ԵՐՐՈՐԴ ԲԱԺԱՆՄՈՒՆՔ

ԲՈՒԽԱՐԱՏՅԱՆ ԸՆԴԴԵՄ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ

(Գանգաղ թիվ 37819/03)

ՎՃԻՌ

ՍՏՐԱՍԲՈՒՐԳ

2012թ. հունվարի 10

Սույն վճիռը վերջնական է դառնում Կոնվենցիայի 44-րդ հոդվածի 2-րդ մասով սահմանված կարգով: Այն կարող է ենթարկվել խմբագրական փոփոխությունների:

Բուխարատյանն ընդդեմ Հայաստանի գործով,

Մարդու իրավունքների եվրոպական դատարանի (Երրորդ բաժանմունք) Պալատը, հետևյալ կազմով՝

Josep Casadevall, *Նախագահ,*

Corneliu Bîrsan,

Alvina Gyulumyan,

Egbert Myjer,

Ineta Ziemele,

Luis López Guerra,

Mihai Poalelungi, *դատավորներ,*

and Santiago Quesada, *Բաժանմունքի քարտուղար,*

2011թ. նոյեմբերի 29-ին կայացած դռնփակ նիստում, կայացրեց հետևյալ վճիռը, որն ընդունվեց նույն օրը:

ԸՆԹԱՑԱԿԱՐԳԸ

1. Վարույթը հարուցվել է 2003թ. նոյեմբերի 28-ին Մարդու իրավունքների և հիմնարար ազատությունների պաշտպանության մասին կոնվենցիայի («Կոնվենցիա») 34-րդ հոդվածի համաձայն Հայաստանի քաղաքացի պրն. Հայկ Բուխարատյանի («դիմումատու») կողմից ընդդեմ Հայաստանի Հանրապետության բերված թիվ 37819/03 գանգատի հիման վրա:

2. Դիմումատուին ներկայացրել են Ջորջթաունում (Կանադա) գործող փաստաբան պրն. Ջ.Մ. Բարնսը, Պաթերսոնում (ԱՄՆ) գործող փաստաբան պրն. Ա. Քարբոնին, Երևանում գործող փաստաբան պրն. Ռ. Խաչատրյանը: ՀՀ կառավարությունը («Կառավարություն») ներկայացնում էր Մարդու իրավունքների եվրոպական դատարանում ՀՀ կառավարության լիազոր ներկայացուցիչ պրն. Գ. Կոստանյանը:

3. 2005թ. սեպտեմբերի 6-ին Երրորդ Բաժանմունքի նախագահն որոշեց գանգատն ուղարկել Կառավարությանը

4. 2011թ. հունիսի 23-ին Երրորդ Բաժանմունքի նախագահը Կոնվենցիայի 29-րդ հոդվածի 1-ին մասի համաձայն որոշեց իրականացնել գործի ընդունելիության և ըստ էության միաժամանակյա քննություն

ՓԱՍՏԵՐԸ

I. ԳՈՐԾԻ ՓԱՍՏԱԿԱՆ ՀԱՆԳԱՄԱՆՔՆԵՐԸ

5. Դիմումատուն ծնվել է 1980թ. և ապրում է Երևան քաղաքում:

Ա. Գործի նախապատմությունը

6. Դիմումատուն հանդիսանում է «Եհովայի վկա» կրոնական կազմակերպության անդամ: 1993 թվականից ի վեր նա հաճախել է այդ կազմակերպության տարբեր կրոնական ծեսերին և 1994 թվականի հունիսի 26-ին 13 տարեկան հասակում մկրտվել է այդ կրոնական կազմակերպության կանոնների համաձայն:

7. 1997թ. հունվարի 4-ին Շահումյանի զինվորական կոմիսարիատում դիմումատուն հաշվառված է եղել որպես զինապարտ:

8. 1998թ. սեպտեմբերին, երբ լրացել է դիմումատուի տասնութ տարին, նա դիմել է զինվորական կոմիսարիատ՝ հայտնելով, որ նա հրաժարվում է զինվորական ծառայության անցնելուց իր կրոնական համոզմունքների պատճառով: Միևնույն ժամանակ նա լքել է տունը՝ վախենալով, որ նրան պարտադրաբար կուղարկեն զինվորական ծառայության:

9. Համաձայն դիմումատուի, նշված ամիսների ընթացքում զինվորական անձնակազմը անհանգստացրել է իր ընտանիքը՝ ցանկանալով ճնշումների ներքո պարտադրել իրեն անցնելու զինվորական ծառայության:

10. 1998թ. դեկտեմբերի 15-ին դիմումատուն ուղարկել է միանման նամակներ ՀՀ գլխավոր դատախազին, ՀՀ արդարադատության նախարարին, Հայաստանի զինվորական կոմիսարին, Մալաթիա-Սեբաստիա համայնքի դատախազություն և Շահումյանի զինվորական կոմիսարիատ՝ պնդելով, որ բանակում ծառայություն անցնելը հակասում է իր դավանանքին և կրոնական համոզմունքներին և նա ցանկանում է անցնել այլընտրանքային քաղաքացիական ծառայություն:

11. 2000թ. հունվարի 28-ին Մալաթիա-Սեբաստիա համայնքի դատախազությունը գրավոր տեղեկացրել է դիմումատուին, որ եթե նա զինվորական ծառայության անցնի, իր նկատմամբ որևէ

քրեական վարույթ չի հարուցվի: Նամակով դիմումատուին նաև կոչ են արել կատարել հայրենիքի հանդեպ քաղաքացու և զավակի իր պարտքը և անցնել զինվորական ծառայությանը իբրև կյանքի՝ հասուն դառնալու ևս մի դպրոց

12. Վերը նշված նամակից հետո մեկ տարի անց դատախազի օգնական Կ.-ն կապ է հաստատել դիմումատուի հետ: 2001թ. ապրիլին դիմումատուն գնացել է Կ.-ի հետ հանդիպման: Դիմումատուի պնդմամբ, նրան տեղեկացրել են, որ քրեական գործ չի հարուցվելու, և նրան պարտադրելու են անցնել զինվորական ծառայության: Դիմումատուին մեղադրել են հայրենիքի դավաճան լինելու մեջ, իր կրոնական համոզմունքները ծաղրի առարկա են դարձրել և ինչպես նաև նրան ծաղրել ու անպատվել են բանակում չծառայելու համար:

13. 2001թ. հուլիսի 5-ին դիմումատուն մեկ այլ նամակ է ուղարկել իշխանություններին՝ ևս մեկ անգամ բացատրելով բանակում ծառայելուց հրաժարվելու իր դրդապատճառների մասին:

Բ. Դիմումատուի դեմ հարուցված քրեական գործը

14. 2002թ. ապրիլի 8-ին քրեական օրենսգրքի 75-րդ հոդվածի համաձայն դիմումատուի նկատմամբ քրեական գործ է հարուցվել ժամկետային զինվորական ծառայությունից խուսափելու փաստի առթիվ:

15. 2002թ. մայիսի 10-ին ծառայությունից խուսափելու մեջ մեղադրանք է առաջադրվել դիմումատուին և նրա հանդեպ հայտարարվել է հետախուզում:

16. 2002թ. մայիսի 13-ին Մալաթիա-Սեբաստիա համայնքի առաջին ատյանի դատարանը դիմումատուի նկատմամբ կալանքը որպես խափանման միջոց ընտրելու մասին որոշում է կայացնում և սահմանում դիմումատուի նամակագրության նկատմամբ վերահսկողություն:

17. 2002թ. նոյեմբերի 26-ին դիմումատուն, տեղեկանալով, որ իր դեմ քրեական գործ է հարուցվել, ներկայանում է Մալաթիա-Սեբաստիա համայնքի դատախազություն, որտեղ նա անմիջապես ձերբակալվում է:

18. 2002թ. դեկտեմբերի 1-ին, դիմումատուն ազատ է արձակվում բնակավայրից չհեռանալու մասին ստորագրություն վերցնելուց հետո:

19. 2003թ. ապրիլի 2-ին Մալաթիա-Սեբաստիա համայնքի առաջին ատյանի դատարանը մեղավոր է ճանաչում դիմումատուին և դատապարտում երկու տարվա ազատազրկման:

20. Անհայտ ամսաթվին դիմումատուն վերաքննիչ բողոք է ներկայացնում:

21. 2003թ. մայիսի 2-ին Վերաքննիչ քրեական դատարանը անփոփոխ թողնում առաջին ատյանի դատարանի դատավճիռը:

22. 2003թ. մայիսի 12-ին դիմումատուն վճռաբեկ բողոք է ներկայացնում պնդելով, որ, ի թիվս այլոց, իրեն՝ դատարանի կողմից մեղավոր ճանաչելը, խախտել է Կոնվենցիայի 9-րդ հոդվածով երաշխավորված իր իրավունքները:

23. 2003թ. մայիսի 30-ին Վճռաբեկ դատարանը անփոփոխ թողնում դատապարտման դատավճիռը:

24. 2003թ. հունիսի 21-ին դիմումատուն կալանքի տակ է վերցվում:

25. 2003թ. դեկտեմբերի 11-ին դիմումատուն՝ սահմանված պատժի մոտ վեց ամիսը կրելուց հետո պայմանական վաղաժամկետ ազատ է արձակվում:

II. ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆ ՆԵՐՊԵՏԱԿԱՆ ՕՐԵՆՍԴՐՈՒԹՅՈՒՆԸ

26. Ներպետական օրենսդրության համապատասխան համառոտ նկարագրի համար տե՛ս Բայաթյանն ընդդեմ Հայաստանի գործը (GC), գանգատ թիվ 23459/03, պարբ. 41-45, 7 հուլիս 2011թ.):

ԻՐԱՎՈՒՆՔԸ

I. ԿՈՆՎԵՆՑԻԱՅԻ 9-ՐԴ ՀՈԴՎԱԾԻ ԵՆԹԱԴՐՅԱԼ ԽԱԽՏՈՒՄ

27. Դիմումատուն բողոք է ներկայացրել այն մասին, որ զինվորական ծառայությունից հրաժարվելու համար իրեն դատապարտելը խախտել է Կոնվենցիայի 9-րդ հոդվածը, համաձայն որի.

«1. Յուրաքանչյուր ոք ունի մտքի, խղճի և կրոնի ազատության իրավունք. այս իրավունքը ներառում է իր կրոնը կամ համոզմունքը փոխելու ազատությունը և դրանք ինչպես միանձնյա, այնպես էլ այլոց հետ համատեղ և հրապարակավ կամ մասնավոր կարգով, քարոզչության, արարողությունների, պաշտամունքի և ծեսերի միջոցով արտահայտվելու ազատություն:

2. Սեփական կրոնը կամ համոզմունքները դավանելու ազատությունը, ենթակա է միայն այնպիսի սահմանափակումների, որոնք սահմանված են օրենքով և անհրաժեշտ են ժողովրդավարական հասարակությունում՝ ի պաշտպանություն հասարակական անվտանգության, հասարակական կարգի, առողջության կամ բարոյականության կամ այլ անձանց իրավունքների և ազատությունների»:

Ա. Ընդունելիությունը

1. Իրավական պաշտպանության ներպետական միջոցների սպառումը

28. Կառավարությունը ներկայացրել է, որ դիմումատուն չի սպառել իրավական պաշտպանության ներպետական միջոցները համաձայն Կոնվենցիայի 35-րդ հոդվածի 1-ին մասի, քանի որ նա պարտադիր զինվորական ծառայությունից ազատվելու պահանջով չի դիմել Կառավարությանը, ինչպես պահանջվում է «Զինապարտության մասին» ՀՀ օրենքի 12-րդ հոդվածի 1-ին (գ) կետով:

29. Դիմումատուն պնդել է, որ նա սպառել է իրավական պաշտպանության ներպետական բոլոր արդյունավետ միջոցները՝ իր դեմ կայացրած դատավճիռը բողոքարկելով Վերաքննիչ և Վճռաբեկ դատարաններում: Ամեն դեպքում «Զինապարտության մասին» ՀՀ օրենքի 12-րդ հոդվածի 1-ին (գ) կետը չի կարող համարվել իրավական պաշտպանության արդյունավետ միջոց:

30. Դատարանը նշում է, որ Կառավարությունը նման փաստարկ առաջ է քաշել նաև Բայաթյանն ընդդեմ Հայաստանի ((որոշում, թիվ 23459/03, դեկտեմբերի 12, 2006թ.) գործում, որը մերժվել էր: Հետևյալ գործով այլ եզրակացության հանգելու կարիք չկա:

31. Հետևաբար այս առարկությունը պետք է մերժվի:

2. Եզրակացություն

32. Դատարանը գտնում է, որ այս գանգատը Կոնվենցիայի 35-րդ հոդվածի 3-րդ մասի համաձայն ակնհայտորեն անհիմն չէ: Դատարանը, այնուհետև, նշում է, որ դա որևէ այլ հիմքով անընդունելի չէ: Հետևաբար այն պետք է հայտարարվի ընդունելի:

Բ. Գործի ըստ էության քննությունը

1. Արդյոք եղել է միջամտություն

33. Կառավարությունը պնդել է, որ դիմումատուի՝ Կոնվենցիայի 9-րդ հոդվածով երաշխավորված իրավունքներին որևէ միջամտություն չի եղել: Նրանք հայտարարել են, որ 9-րդ հոդվածը դիմումատուի գործով կիրառելի չի եղել, քանի որ ինչպես մեկնաբանել է նախկին Մարդու իրավունքների եվրոպական հանձնաժողովը, այն չի երաշխավորում համոզմունքների հիմնավորմամբ զինվորական ծառայությունից հրաժարվելու իրավունքը:

34. Դիմումատուն պնդել է, որ 9-րդ հոդվածը իր գործով կիրառելի է և, որ իր կրոնը դավանելու ազատության սահմանափակումներ են եղել:

35. Դատարանը նշում է, որ Մեծ Պալատը վերջերս լուծել է այս խնդիրը՝ սահմանելով, որ զինվորական ծառայության մերժումը, եթե այն պատճառաբանվել է բանակում ծառայելու պարտականության և անձի խղճի կամ խորը և իսկական կրոնական կամ այլ համոզմունքների միջև լուրջ և ծանրակշիռ հակասությամբ, իրենից ներկայացնում է բավարար հիմնավորվածության, լրջության, հետևողականության և կարևորության համոզմունք՝ 9-րդ հոդվածով նախատեսված երաշխիքների կիրառման համար (տես վերևում, *Բայաթյան*, պարբ. 110): Այդ գործով Մեծ Պալատը եզրակացրել է, որ դիմումատուի գործով 9-րդ հոդվածը կիրառելի էր, ով նույնպես Եհովայի վկա էր և, կրոնական համոզմունքներից ելնելով, հրաժարվել էր բանակում ծառայելուց՝ համարելով, որ իր հակադրումը զինվորական ծառայությանը հետևանք է իր կրոնական համոզմունքների, որոնք սահմանված են եղել ի սկզբանե և գտնվում են լուրջ ու աներկբա հակադրության մեջ

գինվորական ծառայության պարտականության հետ (տես նույն տեղում, պարբ. 111):

36. Դատարանը համարում է, որ այս գործի հանգամանքները գործնականում նույնն են: Այդ իսկ պատճառով այն մերժում է Կառավարության փաստարկը և համարում է, որ 9-րդ հոդվածը կիրառելի է դիմումատուի գործում:

2. Արդյոք միջամտությունն արդարացված է

(ա) Նախատեսված է օրենքով

37. Դիմումատուն նշել է, որ այս միջամտությունը օրենքով նախատեսված չի եղել, քանզի այն խախտել է ՀՀ Սահմանադրությունը, այն պարտավորությունները, որոնք Հայաստանի իշխանությունները ստանձնել են անդամակցելով Եվրոպայի Խորհրդին, ինչպես նաև Հայաստանի կողմից ստանձնած այլ միջազգային պարտավորություններ, որոնք բխում են «Քաղաքացիական և քաղաքական իրավունքների մասին» միջազգային կոնվենցիայի 18-րդ հոդվածից:

38. Կառավարությունը այս դրույթի վերաբերյալ առարկություն չի ներկայացրել:

39. Դատարանը, ելնելով սույն գործի նպատակներից և միջամտության անհրաժեշտության վերաբերյալ իր եզրահանգումներից (տես, պարբ. 44-45), նպատակահարմար է գտնում չքննարկել միջամտության՝ օրենքով նախատեսված լինելու հարցը (տես վերը, *Բայաթյանը*, պարբ. 116):

(բ) Իրավաչափ նպատակ

40. Դիմումատուն նշել է, որ այդ միջամտությունը իրավաչափ նպատակ չի հետապնդել: 9-րդ հոդվածի 2-րդ պարբերությունը ազգային անվտանգության շահերի հետ կապված սահմանափակումներ չի թույլատրում, մինչդեռ դիմումատուի դատապարտման ընթացքում ներպետական դատարանների կողմից որևէ այլ նպատակ չի վկայակոչվել:

41. Կառավարությունը այս դրույթի վերաբերյալ առարկություն չի ներկայացրել:

42. Դատարանը անհրաժեշտ չի համարում որոշել թե արդյոք 9-րդ հոդվածի 2-րդ պարբերության միջամտությունը հետապնդել

է իրավավաչափ նպատակ, քանի որ այն ամեն դեպքում վերը նշված պատճառներով չէր համապատասխանում այդ դրույթներին (տես նույն տեղում պարբ. 117):

(գ) Անհրաժեշտ է ժողովրդավարական հասարակությունում

43. Դիմումատուն ներկայացրել է, որ համոզմունքների հիմնավորմամբ զինվորական ծառայությունից հրաժարվող անձանց նկատմամբ քրեական պատժամիջոցների կիրառումը, նույնիսկ այն որոշ Անդամ Պետություններում, որոնք դեռ գործողության մեջ չեն դրել այլընտրանքային քաղաքացիական ծառայությունը, չի կարող համարվել անհրաժեշտ ժողովրդավարական հասարակությունում: Հայաստանի իշխանությունները գիտակցել են, որ նրանք ստանձնել են պարտավորություն՝ զերծ մնալ համոզմունքների հիմնավորմամբ զինվորական ծառայությունից հրաժարվող անձանց ազատազրկելուց նույնիսկ մինչև այդ ծառայությունն ապահովող օրենքի ընդունումը: Բացի այդ, իր հանդեպ կիրառված պատիժը ամբողջովին անհամաչափ էր ժամանակակից ժողովրդավարական պետության մեջ այն կիրառելուն:

44. Կառավարությունը այս դրույթի վերաբերյալ առարարկություն չի ներկայացրել:

45. Դատարանը ընդգծում է, որ, ինչպես արտացոլված է 9-րդ հոդվածում, մտքի, խղճի և կրոնի ազատությունը հանդիսանում է Կոնվենցիայի իմաստով «ժողովրդավարական հասարակության» հիմքերից մեկը: Այս ազատությունը իր կրոնական էությանը հանդիսանում է հավատացյալների ինքնությունը և նրանց կողմից կյանքի իմաստավորումը հաստատելու կարևորագույն բաղկացուցիչ մաս, սակայն այն նաև բավականին արժեքավոր է անհավատների, կասկածողների, թերահավատների և կրոնի նկատմամբ անտարբեր մարդկանց համար: Ժողովրդավարական հասարակությունից անքակտելի բազմակարծությունը, որը դարերի ընթացքում դժվարությամբ վաստակվել է, կախված է դրանից: Այդ իրավունքը ներառում է, ի թիվս այլոց, կրոնական համոզմունքներ ունենալու կամ չունենալու կամ կրոնը դավանելու կամ չդավանելու ազատություն (տե՛ս *Kokkinakis v. Greece*, 25 մայիս 1993թ., պարբ. 31, Սերիա Ա թիվ. 260-A; *Buscarini and Others*, վերը նշված, պարբ. 34; և *Leyla Şahin*

v. *Turkey* [GC], գանգատ թիվ. 44774/98, պարբ. 104, ECHR 2005-XI):

46. Քանի որ կրոնի ազատությունը հիմնականում հանդիսանում է յուրաքանչյուրի խղճի հարց, այն, ի թիվս այլոց, ենթադրում է նաև անձի՝ կրոնը դավանելու ազատություն, ինչպես միանձնյա և հրապարակավ կամ մասնավոր կարգով, այնպես էլ այլոց հետ համատեղ: 9-րդ հոդվածը թվարկում է այն ձևերը, որոնցով անձը կարող է արտահայտել կրոնի կամ համոզմունքի ազատությունը, այն է՝ պաշտամունքի, քարոզչության, արարողությունների և ծեսերի միջոցով (տե՛ս *Hasan and Chaush v. Bulgaria* [GC], գանգատ թիվ. 30985/96, պարբ. 60, ECHR 2000-XI, և *Metropolitan Church of Bessarabia and Others v. Moldova*, գանգատ թիվ. 45701/99, պարբ. 114, ECHR 2001-XII):

47. Դատարանը նշում է, որ այն քննել է նմանատիպ գանգատ *Բայաթյանն ընդդեմ Հայաստանի* գործով և եզրակացրել, որ դիմումատուի նկատմամբ պատժամիջոցի կիրառումը այն դեպքում, երբ իր կրոնի և համոզմունքի պահանջների որևէ բավարարում չի իրականացվել, չի կարող անհրաժեշտ համարվել ժողովրդավարական հասարակությունում (տե՛ս *Բայաթյան*, վերը նշված, պարբ. 124-125): Այս գործով դիմումատուն նմանապես հանդիսանում էր «Եհովայի վկա» կրոնական կազմակերպության անդամ, ով չէր ցանկանում անցնել զինվորական ծառայություն ոչ թե անձնական շահերից կամ հարմարավետությունից ելնելով, այլ հիմվելով միայն իր կողմից անկեղծորեն դավանվող կրոնական համոզմունքների վրա, իսկ կիրառված քրեական պատժամիջոցները նման հնարավորության բացակայության հետևանքն էին:

48. Վերը նշված պատճառներից ելնելով, Դատարանը գտնում է, որ դիմումատուի դատապարտումը հանդիսացել է միջամտություն, որը, Կոնվենցիայի 9-րդ հոդվածի իմաստով, անհրաժեշտ չի եղել ժողովրդավարական հասարակությունում: Համապատասխանաբար, տեղի է ունեցել այդ դրույթի խախտում:

II. ԿՈՆՎԵՆՑԻԱՅԻ ԱՅԼ ԵՆԹԱԴՐՅԱԼ ԽԱԽՏՈՒՄՆԵՐ

49. Դիմումատուն ներկայացրել է Կոնվենցիայի 9-րդ և 14-րդ հոդվածների համաձայն մի շարք այլ գանգատներ նույնպես:

50. Հաշվի առնելով իր մոտ առկա բոլոր նյութերը, և այնքանով, որքանով այս գանգատները ընկնում են իր

իրավասության ներքո, Դատարանը գտնում է, որ չի բացահայտվել Կոնվենցիայում կամ դրան կից Արձանագրություններում ամրագրված իրավունքների և ազատությունների որևէ այլ խախտում: Հետևաբար, համաձայն Կոնվենցիայի 35-րդ հոդվածի 3-րդ և 4-րդ պարբերությունների, դիմումի այս մասը պետք է մերժվի որպես ակնհայտորեն անհիմն:

III. ԿՈՆՎԵՆՑԻԱՅԻ 41-ՐԴ ՀՈԴՎԱԾԻ ԿԻՐԱՌԵԼԻՈՒԹՅՈՒՆԸ

51. Կոնվենցիայի 41-րդ հոդվածը սահմանում է:

«Եթե Դատարանը գտնում է, որ տեղի է ունեցել Կոնվենցիայի կամ դրան կից Արձանագրությունների խախտում, իսկ համապատասխան Բարձր պայմանավորվող կողմի ներպետական իրավունքն ընձեռում է միայն մասնակի հատուցման հնարավորություն, ապա Դատարանը որոշում է, անհրաժեշտության դեպքում, տուժած կողմին արդարացի փոխհատուցում տրամադրել:»

Ա. Վնաս

52. Դիմումատուն պահանջել է 10,000 եվրո որպես ոչ նյութական վնասի փոխհատուցում:

53. Կառավարությունը այս պահանջի վերաբերյալ առարկություն չի ներկայացրել:

54. Դատարանը գտնում է, որ դիմումատուն անկասկած կրել է ոչ նյութական վնաս՝ կրոնական համոզմունքներից ելնելով բանակում ծառայելուց հրաժարվելու արդյունքում դատապարտվելու և ազատագրվման ենթարկվելու համար: Ելնելով գործի փաստական հանգամանքներից և արդարացիության սկզբունքից, Դատարանը շնորհում է դիմումատուին 6,000 եվրո որպես ոչ նյութական վնասի փոխհատուցում:

Բ. Դատական ծախսեր

55. Դիմումատուն պահանջել է ընդհանուր 12,250 եվրո՝ որպես ներպետական դատարաններում և Մարդու իրավունքների եվրոպական դատարանում կրած ծախսերի դիմաց փոխհատուցում: Դիմումատուն ներկայացրել է մեկ ներպետական և երկու օտարերկրյա փաստաբանների ծախսերի նախահաշիվները,

որոնցում նշված էին մինչև դատարանում գործի քննությունը ու տվյալ գործով դատարանում վերջնական որոշման կայացման պահը՝ յուրաքանչյուր փուլի դիմաց վճարման ենթակա միանվագ գումարները:

56. Կառավարությունը այս պահանջի վերաբերյալ առարկություն չի ներկայացրել:

57. Դատարանը կրկնում է, որ փոխհատուցման ենթական են միայն ճանաչված խախտումների առնչությամբ ներկայացված դատական ծախսերը (տե՛ս *Beyeler v. Italy* [GC], գանգատ թիվ. 33202/96, պարբ. 27, ECHR 2000-I): Սույն գործում, դիմումատուի կողմից Դատարանին ներկայացրած դիմումը ներառել է Կոնվենցիայի 9-րդ 14-րդ հոդվածների ներքո բազմաթիվ այլ գանգատներ, որոնք հայտարարվել են անընդունելի: Հետևաբար, դիմումատուի պահանջը չի կարելի բավարարել ամբողջությամբ, այն պետք է համապատասխանաբար կրճատել: Առկա տեղեկությունների հիման վրա կատարելով իր հաշվարկները՝ Դատարանը որոշել է շնորհել դիմումատուին 4,000 եվրո որպես դատական ծախսերի փոխհատուցում:

Գ. Չկատարման դեպքում հաշվարկվող տոկոսադրույքը

58. Դատարանը նպատակահարմար է համարում, որ չկատարման դեպքում հաշվարկվող տոկոսադրույքը պետք է հիմնված լինի Եվրոպական կենտրոնական բանկի կողմից սահմանված փոխառության տրամադրման առավելագույն տոկոսադրույքի վրա, որին պետք է գումարվի երեք տոկոս:

ԱՅՍ ՀԻՄՆԱՎՈՐՄԱՄԲ ԴԱՏԱՐԱՆԸ

1. Հայտարարում է, ձայների մեծամասնությամբ, գանգատը կապված զինվորական ծառայություն անցնելուց խուսափելու հիմքով դիմումատուի դատապարտման հետ ընդունելի Կոնվենցիայի 9-րդ հոդվածի համաձայն, իսկ դիմումի մնացած մասը ժանաչում անընդունելի:

2. Վճռում է, ձայների վեց կողմ և մեկ դեմ հարաբերակցությամբ, որ տեղի է ունեցել Կոնվենցիայի 9-րդ հոդվածի խախտում:
3. Վճռում է, ձայների վեց կողմ և մեկ դեմ հարաբերակցությամբ, որ՝
- (ա) պատասխանող պետությունը, Կոնվենցիայի 44-րդ հոդվածի 2-րդ մասի համաձայն դատավճռի վերջնական ուժի մեջ մտնելուց հետո երեք ամսվա ընթացքում, դիմումատուին պետք է վճարի հետևյալ գումարները՝ փոխարկված ՀՀ դրամի վճարման օրվա դրությամբ գործող փոխարժեքով.
- (i) 6,000 (վեց հազար) եվրո որպես ոչ նյութական վնասի փոխհատուցում, գումարած նշված գումարի վրա հաշվարկվող բոլոր տեսակի հարկերը,
- (ii) 4,000 (չորս հազար) եվրո որպես դատական ծախսերի փոխհատուցում, գումարած նշված գումարի վրա հաշվարկվող բոլոր տեսակի հարկերը,
- (բ) վերը նշված եռամսյա ժամկետի ավարտից հետո մինչև վճարման օրը պետք է վճարվի նշված գումարի պարզ տոկոս Եվրոպական կենտրոնական բանկի կողմից սահմանված փոխառության տրամադրման առավելագույն տոկոսադրույքի չափով պարտավորությունների չկատարման ժամանակահատվածի համար՝ գումարած երեք տոկոսը:

4. Մերժում է, միաձայն, դիմումատուի արդարացի փոխհատուցման պահանջի մնացած մասը:

Կատարված է անգլերեն, և գրավոր ծանուցվել է 2012թ. հունվարի 10-ին, համաձայն Դատարանի Կանոնակարգի 77-րդ կանոնի 2-րդ և 3-րդ մասերի:

Santiago Quesada
Քարտուղար

Josep Casadevall
Նախագահ

Համաձայն Կոնվենցիայի 45-րդ հոդվածի 2-րդ մասի և Դատարանի Կանոնակարգի 74-րդ կանոնի 2-րդ մասի՝ Դատավոր Գյուլումյանի առանձին կարծիքը կից ներկայացվում է սույն վճռին:

J.C.M.
S.Q.

ԴԱՏԱՎՈՐ ԳՅՈՒԼՈՒՄՅԱՆԻ ՉՀԱՄԸՆԿՆՈՂ ԿԱՐԾԻՔԸ

Սույն դիմումը ներկայացվել է *Բայաթյանն ընդդեմ Հայաստանի* (GC, գանգատ թիվ. 23459/03, 7 հուլիսի 2011թ.) հետ միևնույն ժամանակ և Կոնվենցիայի 9-րդ հոդվածի ներքո բարձրացնում է միևնույն խնդիրները:

Բայաթյանի գործով Մեծ Պալատը քվեարկել է վերը նշված հոդվածի խախտում ճանաչելու կողմ, և սույն գործով Պալատի մեծամասնությունը ցուցաբերել է միևնույն մոտեցումը:

Բայաթյանի գործով իմ կողմից մանրամասն ներկայացված չհամընկնող կարծիքում նշված պատճառներով ես քվեարկեցի գանգատի ընդունելիության և ըստ էության քննության առնչությամբ մեծամասնության դեմ, և այսպիսով, ես նույնն արեցի սույն գործով: